

Patiëntenrechten blijven soms dode letter: "Ik wil weten wat er is misgelopen bij mijn operatie, maar krijg geen inzage in mijn dossier"

Als patiënt heb je het recht om je patiëntendossier in te kijken, maar dat loopt soms erg moeilijk. Els V. moest vijf maanden aandringen op inzage. "Ik kreeg één papier. Daarin las ik dat ik de diagnose schizofrenie had gekregen. Dat was niet alleen verkeerd, het was me ook nooit gezegd."

19 april 2026 om 23:59

Na haar laatste opname in een psychiatrisch ziekenhuis vroeg verpleegkundige Els V. of ze haar patiëntendossier mocht inzien. Vooral dat over haar twee lange opnames. "Ik wilde weten wat er met mij aan de hand was, ik hoopte daarin een antwoord te vinden." Maar ze kreeg het dossier niet. Toen ze belde om meer uitleg, hoorde ze dat de twee artsen van destijds niet meer in het ziekenhuis werkten. De hoofdgeneesheer moest erover beslissen.

Verschillende mails, telefoons en maanden later stond V. nog geen stap verder. Tot ze de ombudsdienst inschakelde. "Na vijf maanden kreeg ik één papier. Een verslag aan de arbeidsgeneesheer met een diagnose erin waar ik niets van af wist: een schizo-affectieve stoornis. Ik viel van mijn stoel toen ik dat las. Dat schreven ze naar mijn werkgever, terwijl die arts die diagnose niet met mij had besproken? Bovendien klopt het niet: ik heb posttraumatisch stressyndroom."

Dat papier was het enige dat ze tot nu heeft gekregen. "Geen verslag van mijn opnames, van mijn verblijf of van mijn ontslag. Terwijl ik daar twee keer een jaar was opgenomen. Dat kan toch niet? Als patiënt heb je het recht om je dossier in te kijken, maar dat bleef dode letter." Na vijf maanden

heeft ze het opgegeven. Nochtans kan het beter. "Toen ik mijn laatste arts vroeg om inzage, contacteerde hij me meteen zelf: 'Kom even langs, dan overlopen we het samen.' Goede nazorg is toch ook belangrijk, waarom is dat niet standaard?"

Versnipperd

Sinds de wet op de patiëntenrechten uit 2002 heb je als patiënt recht op inzage van je medisch dossier. Maar dat loopt nog niet altijd van een leien dakje. "Vaak moeten patiënten lang wachten of moeten ze een reden opgeven. Of ze moeten opboksen tegen een administratief kluwen. Dat is niet de bedoeling, inzage zou heel eenvoudig moeten zijn", zegt Julie Hendrix, beleidsmedewerker van het Vlaams Patiëntenplatform, dat een campagne start om dat recht bekender te maken bij zowel patiënt als zorgverlener. "Een patiënt wil vaak zelf kunnen beslissen welke zorg hij of zij wil. Inzage helpt om actief betrokken te zijn en om weloverwogen beslissingen te kunnen nemen."

Dat geldt zeker voor mensen met een chronische aandoening of een psychische kwetsbaarheid. Zij hebben vaak met meerdere zorgverleners te maken en willen weten welke informatie over hen gedeeld wordt. Volgens de wet zou een zorgverlener binnen de vijftien dagen informatie moeten bezorgen als de patiënt erom vraagt. In de praktijk krijgt de vzw evenwel regelmatig te maken met klachten van patiënten die hun dossier niet krijgen of daar maanden, soms zelfs meer dan een jaar, op moeten wachten.

Op de website mijngezondheid.be, een initiatief van het Rijksinstituut voor de Ziekte- en Invaliditeitsverzekering en de FOD Volksgezondheid, staat wel informatie verzameld, maar zeker niet alles. "Dat moet je dan aan je zorgverstrekker vragen", zegt Hendrix. En daar loopt het geregeld mis. Al heeft dat niet per se met slechte wil van de zorgverstrekkers te maken. "Vaak zit je medische informatie ook nog versnipperd. Het kan ook dat ze eerst willen nagaan of de aanvrager wel recht heeft op inzage, soms verzoekt een vertegenwoordiger of een vertrouwenspersoon daarom. Wij raden aan om zo veel mogelijk zélf inzage te vragen. En om je vraag zo specifiek mogelijk te stellen. Al is het nog niet erg bekend bij de patiënt én de zorgverstrekker, je hebt recht op die informatie."

De wet voorziet in één uitzondering, legt Hendrix uit. "Als het zorgteam inschat dat bepaalde medische informatie de patiënt extra zou schaden kan informatieverstrekking on hold gezet worden. Als een patiënt een zelfmoordpoging ondernomen heeft en meerdere zorgverleners inschatten dat de patiënt boven op het herstel niet ook nog het nieuws van een zware diagnose kan dragen, bijvoorbeeld. Maar ook dan moet worden ingeschat wanneer de info wel gegeven kan worden."

Complicaties

Kobe D. onderging enkele jaren geleden een borstverwijderende operatie. Een week later moest hij opnieuw onder het mes omdat er complicaties waren opgetreden. "Ik heb inzage in dat dossier gevraagd, maar nog steeds niet gekregen. Ze verwijzen me naar gezondheidsplatformen zoals Nexushealth, maar daar krijg ik niets te zien. De ombudsdienst helpt me ook niet verder. Ik wil weten wat er is misgelopen, maar krijg geen antwoord."

Van de complicaties heeft hij geen last meer, maar hij wil alsnog informatie. "Als je geen toegang krijgt tot verslagen, begin je je af te vragen of ze iets verkeerd gedaan hebben. Ik beseft dat artsen ook maar mensen zijn en dat er iets mis kan lopen. Als ze iets hebben geraakt, heb ik liefst dat ze het gewoon meteen zeggen. Evengoed waren de complicaties het gevolg van een reactie van mijn lichaam. Misschien is er een reden waarom ik sneller bloedingen krijg. Nu moet ik gissen, terwijl ik het liever gewoon zou weten. Dit gaat toch over mijn lichaam?"